Linna tapamaja 1914./15.—1923. a.[1]).

L'abattoir dans les années 1914/15—1923.

Aastad Années	Tulu eelarve järele rublades Recettes prévues au budget en roubles russes	Tegelik kulu rublades Dépenses réelles en roubles russes	Võlgade kustutamiseks ja ettevõtte asutamiseks kasustatud summad rublades Réserves pour l'amortissement des dettes et création d'un capital en roubles russes	Kulud varanduste muretsemiseks ja ettevõtte laiendamiseks rublades Dépenses pour l'acquisition des objets inventoriés et l'agrandissement de l'établissement en roubles russes
1914/15	49 358	37 828	3 000	3 302
1915/16	41 586	34 180	1 000	1 933
1616/17	42 861	39 242	1 000	218
1917/18	142 278	91 840	2 000	423
Eesti markades — Marks estoniens.				
1918/19	522 830	479 865	3 000	4 995
1920	2 261 210	1 792 130	3 000	431 239
1921	4 442 537	4 170 831	82 900	363 812
1922	5 432 659	4 079 734	362 763	865 508
1923	5 381 804	3 701 590	—	643 592

Need tabelid lubavad järeldada, et tapamaja tegevus on vahet pidamata arenenud, et tapamajast saadav kasu on esinenud küllalt silmapaistva summana ja et ettevõtte põhiväärtus on järjest kasvanud. Ettevõtte rahalist külge võib tunnistada täiesti rahuloldavaks, nagu selgub olemasolevaist andmeist, kuigi kahjuks viimaste aastate andmed on pisut puudulikumad.

Tapamaja juures teotseb 1919. a. lõpust rõugekaitselima (detriit) valmistamise jaam. Ettevõtte eesmärgiks on selle hädatarviliku arstimisabinõu kättesaadavaks tegemine elanikele, kusjuures ettevõtte tulu on kõrvalise tähtsusega. Jaama inventari väärtus ulatus 1. I. 1924. a. 25 431 margani, jaama üldkäive oli aasta-aastalt:

Aastad	Tulu eelarve järele	Kulu
1920	125 763 Emk.	97 253 Emk.
1921	462 324 „	233 021 „
1922	443 838 „	269 758 „
1923	429 302 [2]) „	529 302 „

1924. a. eelarves oli ette nähtud 24 062-margaline kasu.

Pudretivabrik. Vanemaist linna ettevõtteist tuleb veel mainida linna pudretivabrikut. See on asutatud 40 aasta eest hr. Posti poolt, kellele vabrik on rendile antud, 1911. a. arvates, 1000 rbl. eest aastas, missugune summa esinebki sellest ajast peale linna iga-aastaseis tulude-eelarveis. Linna valitsemisse ja kasustusse läks vabrik 1. VII. 1919. a. Vabriku tegevuskapital ulatub 3 000 000 margani, inventari väärtus — 2 550 795 margani. 1924. a. eelarves on vabrikul ette nähtud tulusid 5 703 400 mk., kulusid — 5 045 650 mk., nii et kasu pidi saadama 657 750 mk. Pudretivabriku tegevuse rahanduslikud tulemused selguvad järgnevast tabelist:

1) Koostatud teadete põhjal, mis saadud otsekohe tapamaja juhatuselt. Nagu selgub esimesest pilgust tabelile, on selle alul arvud näidatud rublades, lõpul Eesti markades.

2) Tervishoiu Peavalitsuselt on saadud kulude määrani tuludes puudu jäänud summa katteks 100 000 Emk., nii et tegelikult polnud puudujääki.